

LETO XI
6
junij
1985
glasilo szdl
občine
logatec

Logaške NOVICE

Izgube niso zaskrbljujoče

Na seji izvršnega sveta so obravnavali rezultate gospodarjenja za prvo trimesečje letošnjega leta. Rezultate so 5. junija obravnavali tudi zbori občinske skupščine.

Rezultati so zadovoljivi. Člani izvršnega sveta so v razpravi ugotovili, da so ugodnejši kot v lanskem prvem trimesečju, saj se je izboljšala struktura celotnega prihodka, izgube so manjše, povečala se je poravnost izvoza z uvozom.

V prvem četrtletju letošnjega leta sta samo dve delovni organizaciji poslovali z izgubo. Obe sta s področja gostinstva. Izgube niso zaskrbljujoče, saj znašajo v TOZD Motel 7.671.000 din in v TOZD Gostinstvo Logatec 1.842.000 din. V razpravi so člani IS ugotovili, da je izguba v obeh delovnih organizacijah sezonskega značaja, saj se glavna turistična sezona šele začne. Ob normalnem poslovanju naj bi bili rezultati ob polletju bistveno drugačni.

Razveseljiva je bila ugotovitev, da vse temeljne organizacije izpolnijo fizične piane proizvodnje, tako da se fizični obseg proizvodnje povečuje. Celotni prihodek v gospodarstvu je večji za 98,1 % v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta, porabljen sredstva so večja za 84,6 %, prihodek pa kar za 128 %. Podatki kažejo, da se je povečala ekonomičnost poslovanja, saj je dohodek gospodarstva naraščal znatno hitreje kot porabljen sredstva.

Struktura celotnega prihodka se je izboljšala, saj se je delež dohodka povzpela z 31 % na 36 %.

Povečala se je tudi amortizacija, sicer za 100,8 %, kar je nad stopnjo inflacije in realno omogoča namerjanje iztrošenih osnovnih sredstev. V občini se je povečal tudi izvoz, in sicer za 23 %, uvoz pa se je zmanjšal, tako da je razmerje med uvozom in izvozom 1:6,8. V prvem četrtletju smo izvozili za 73.001.000 din, od tega TOZD robno pohištvo več kot 90 %. Povprečni bruto OD mesečno na delavca se je povečal za 31,2 % v primerjavi s povprečjem leta 1984 in znaša 52.255,00 din.

Rezultati bi morali biti ob polletju ugodnejši, že zaradi sezonskega značaja nekaterih dejavnosti (grad-

beništvo, gostinstvo, kmetijstvo, gozdarstvo), to pa bi se moralo odražati tudi v večjem dohodku gospodarstva občine.

B. N.

V občini imajo kmetje okoli 2400 glav govedi in oddajo okoli 900 tisoč litrov mleka letno

Skrb tudi za hribovske kmetije

Predsednik CK ZKS tovariš Andrej Marinc je skupaj s predsednikom Zadrugne zveze Slovenije tovarišem Leom Frelihom obiskal logaške kmetije.

Predstavniki zadruga in družbenopolitične skupnosti so tovariša Marince seznanili s prizadevanji v kmetijstvu, predvsem z uspehi pri oživljanju hribovskega kmetijstva, ki je usmerjeno predvsem v prirejo mleka in mesa.

Kmetijska zadruga upravlja z družbenimi zemljišči, in sicer na 350 ha kmetijskih zemljišč in 500 ha gozdnih površin. Od tega je v zadrugo vključenih 96 ha zemljišč biotehnične fakultete in 250 ha zemljišč kmetov kooperantov.

V občini imajo kmetje okoli 2400 glav govedi in oddajo okoli 900 tisoč litrov mleka letno. V zadrugi ocenjujejo, da kmetje direktno prodajo potrošnikom letno še 200 tisoč litrov mleka. Proizvodnja in odkup mleka in mesa naraščata, kar je zelo vzpodbudno. Razveseljen je tudi podatek, da kljub visokim cenam umetnih gnojil poraba le teh raste. V letu 1984 so v zadrugi kmetom prodali 520.000 kg umetnih gnojil, v letošnjem letu pa že 400.000 kg. Na področju zadruga je bilo v zadnjih letih zgrajenih 60 silosov, preurejenih ali na novo zgrajenih je bilo več hlevov.

487

Rezultati so kljub težavam v kmetijstvu zelo vzpodbudni, urejenih je bilo precej hribovskih pašnikov, stalež živine se ni zmanjšal. Na dobre rezultate je vplivala tudi odločitev občinske skupščine o zbiranju 0,8 % od osebnih dohodkov v intervencijski sklad. Tako zbrana sredstva zdaj namenjajo za hitrejši razvoj kmetijstva.

Drugi »vzrok« za uspešne rezultate pa je dobro sodelovanje s strokovnjaki biotehnične fakultete iz obrata Groblje, kjer je testni objekt za sivo rjavo pasmo govedi in plemenske ovne. Na obratu preizkušajo nove načine paše in krmljenja in z dosežki seznanjajo kmete, ti pa jih zelo uspešno uporabljajo na svojih kmetijah.

Sadove so rodili tudi dobro sodelovanje in načrtovane akcije družbenopolitične skupnosti za izboljšanje infrastrukture. Tako je za kmete velikega pomena dobra oskrba z vodo, dobre cestne povezave, telefonsko in električno omrežje. S skupno akcijo za izboljšanje infrastrukture je namreč povezan tudi obstoj in razvoj hribovskih kmetij. Za te se je tovariš Marinc še posebej zanimal, nam je v razgovoru povedal direktor KZ Logatec Karol Šinkovec. Tovariš Marinc si je v Logatcu ogledal obrat biotehnične fakultete, pašnike na Ravniku in pašnik v Kališah.

Po končanem ogledu je dejal, da je prav, da smo se v občini odločili za razvoj ne le družbenega, ampak tudi zadrugnega kmetijstva, saj imamo prav na hribovskih območjih še veliko možnosti. Ljudje hočejo delati, zato jim je treba pomagati po strokovni in ekonomski plati. Z začrtano potjo naj logaško kmetijstvo nadaljuje, hkrati pa je treba iskati nova pota v združevanje dela, sredstev in zemlje.

Tovariš Šinkovec nam je še povedal, da je bodoči razvoj zadruga usmerjen v povečanje proizvodnje mleka in mesa. V tej smeri pripravljajo tudi srednjeročne programe. V letošnjem letu ima zadruga v programu ureditev okrog 100 ha zemljišč, ki bi jih vključili v pašno-košni sistem. Dela na Režišah že potekajo, priprave pa tečejo za začetek del na Kalcah. Investicija bo zadrugo veljala 1,4 milijarde dinarjev, z delom in sredstvi bodo pomagali tudi kmetje. Do zdaj so zadruga in kmetje uredili že približno 300 ha zemljišč. Na pašnikih se tako pase okrog 300 glav govedi, ustanovljene pa so tudi tri pašne skupnosti. Na to, da zadruga kljub velikim težavam, ki tarejo kmetijstvo, uspešno gospodari, vplivajo tudi druge dejavnosti zadruga, ki pokrivajo proizvodne stroške.

Ob vsem tem je razumljivo, da kmetije niso zapuščene in da se čedalje več ljudi, tudi mladih, odloča za delo na zemlji.

B. N.

Vendarle gradnja matične knjižnice

– Program samoprispevka 1982–1986 je kot prvobitno nalogo predvideval tudi gradnjo prostorov za Matično knjižnico in obnovo Narodnega doma v Logatcu. Sprva se je kulturna skupnost sicer ogrevala za postavitev samostojne zgradbe na območju Narodnega doma, kasneje pa se je odločitev nagnila k dozidavi poslopja ob Narodni dom, da bi tako Narodni dom z dozidavo tvoril celoto – logaško kulturno svetišče. Ekonomskofinančni razlogi so narekovali takšno zaporedje gradenj iz samoprispevka, da je knjižnica pomaknjena v čas iztekajočega se samoprispevka petletja. Pa vendar.

Poseben odbor, ki bi naj izbral med projektnimi možnostmi RPC Idrija in samostojnim arhitektom dipl. inž. Markom Cotičem, se je po daljšem pretehtavanju odločil za Cotičevo ponudbo, ker se ta celoviteje vklaplja v stavbišče Narodnega doma, čeprav bo ta projektna ponudba po mnenju nekaterih članov odbora prinesla s seboj prenekatero tehnično tegobo, ki utegne s finančne plati pomembno vplivati na večji – manj predvidljivi denarni zalogaj.

Izbrana projektna zasnova knjižnice se naslanja vzdolž celotne zahodne stene Narodnega doma (glej zgornjo risbo). Zgrajena bo klet (kotlovnica, skladišče za kurjavo in drugi delovni pomožni prostori) in knjižnični prostori v dveh etažah: predprostor z vetrolovom in garderobo, prostor za izposajo knjig odraslim s katalogom, (prosti pristop), delovni prostor knjižničarja, prostor za izposajo knjig mladini s katalogom, čitalnica s 30 sedeži, skladišče za obrabljene ali manj povpraševane knjige, prostor za strokovno in tehnično obdelavo knjig, pisarna knjižničarja, sanitarije, prostor za ure pravljic, glasbena soba (za poslušanje plošč in kaset). Po programu Narodne in univerzitetne knjižnice naj bi prostori za Matično knjižnico merili 420 m²; dodatni kletni prostori in manjši razstavní salon, po želji investitorja, pa bi naj obsegali še dodatnih 200 m².

Približna ocena gradnje Matične knjižnice naj bi veljala okrog 70.000.000.- din (po sedaj veljavnih cenah!).

V nadaljevanju, izhajajoč iz programa samoprispevka, bo izvedena rekonstrukcija odra z nadzidavo, kar bi veljalo kakih 50.000.000.- din.

In končno bo treba obnoviti in namenom ustrezno prilagoditi še ostale prostore Narodnega doma, kar bi veljalo še dodatnih 50.000.000.- din.

Maš

Logaška občina v številkah

Vsej poplavi podatkov, ki vas vsakodnevno preplavljajo, dodajmo še kaj takih, ki se nanašajo na našo občino.

Občina Logatec meri 17.297 ha, struktura površine pa je naslednja:

- njive in vrtovi – 1204 ha,
- sadovnjaki – 50 ha,
- travniki – 3028 ha,
- pašniki – 1338 ha,
- trstičja in močvirja – 12 ha,
- gozdovi – 11.117 ha,
- nerodovita površina – 548 ha.

4323 ha površine je v družbeni lastnini, 12.974 ha površine pa je v zasebni lastnini.

Od 11.117 ha gozdnih zemljišč je 3612 ha v družbeni lastnini, 7505 ha je v zasebni lastnini.

Od skupne površine je 4282 ha obdelovalne površine.

Vir: Statistično poročilo o kmetijskih zemljiščih za leto 1985.

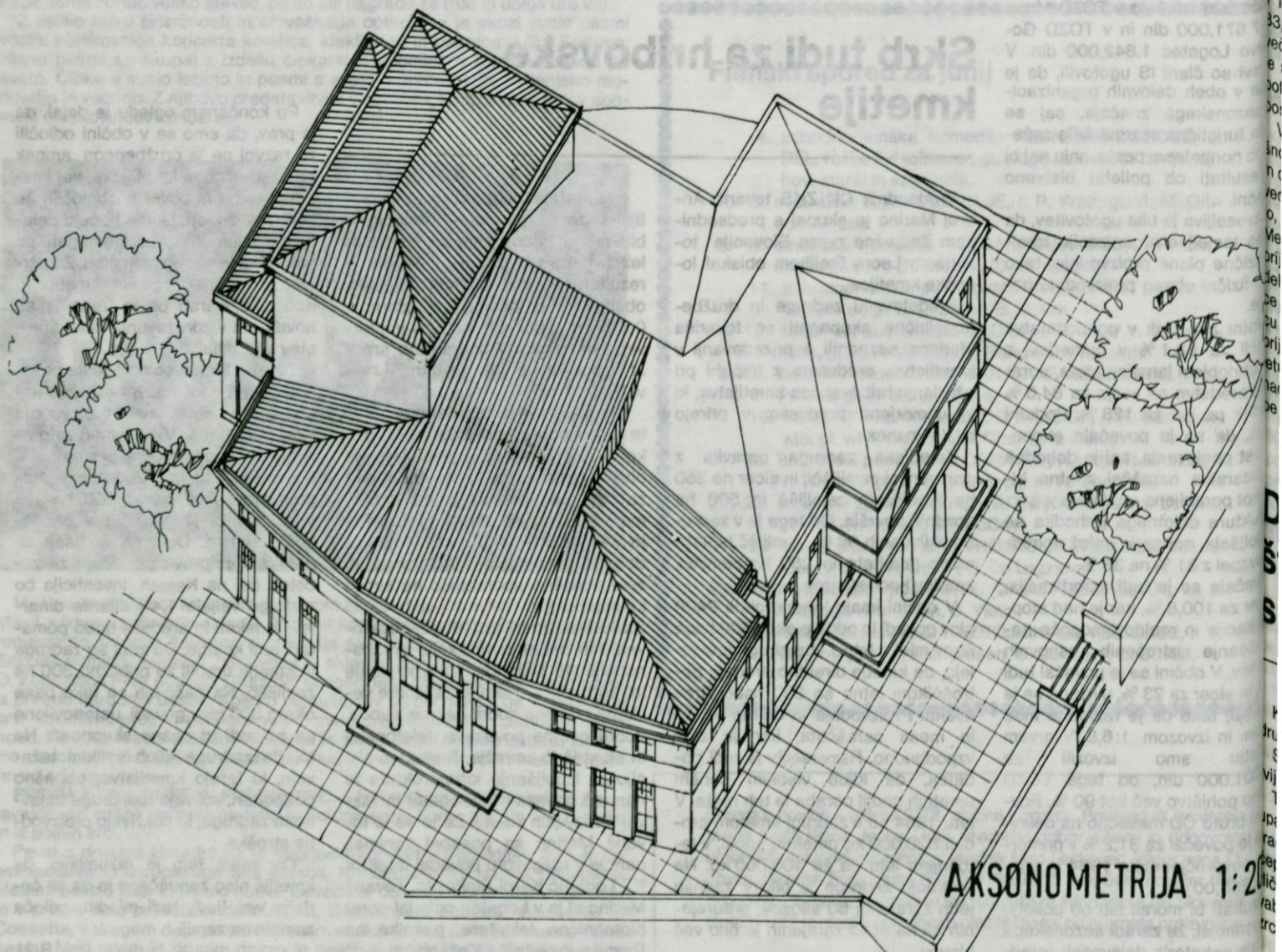
Narodni dohodek v statističnih zavodih zelo dolgo računajo. Tako so letos februarja znani podatki o narodnem dohodku za leto 1983. Po izračunu za leto 1983 smo po narodnem dohodku na prebivalca padli iz 35. na 34. mesto v SRS. Narodni dohodek na prebivalca znaša 227.292 din in je slovenskim povprečjem, ki znaša 273.527 din.

Vir: Podatki Zavoda SRS za statistiko.

V občini živi 8906 prebivalcev, 4400 moških in 4506 žensk. Podatki o bivalcih v posameznih krajevnih skupnostih pa so naslednji:

Krajevna skupnost	moški	ženske	skupaj
NAKLO	2369	2423	4792
HOTEDRŠICA	320	340	660
LAZE	161	191	352
ROVTE	549	589	1138
TRATE	208	206	414
VRH	118	103	221
TABOR	675	654	1329

Vir: Podatki Zavoda SRS za statistiko

Brez kadrovskih planov ne bo šlo

Na 19. seji občinskega sindikalnega sveta so delegati obravnavali analizo izvajanja družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Logatec za leto 1984. Obsežno in celovito gradivo je pripravila delovna skupina, ki jo je imenoval izvršni svet. O celotnem gradivu je tekla tudi javna razprava, obravnavali pa ga bodo tudi delegati vseh treh zborov občinske skupščine na juljski seji.

Analiza obravnava štipendiranje, poklicno usmerjanje, zaposlovanje in zaposlovanje invalidnih oseb, kratka vse elemente, ki naj bi prikazali delovanje na področju uresničevanja kadrovske politike.

Število zaposlenih se je po statističnih podatkih povečalo v družbenem sektorju za 73 delavcev v primerjavi z letom 1983. Pri tem se je število zaposlenih v gospodarstvu povečalo za 71, v negospodarstvu pa za 2. V zasebnem sektorju se je število delavcev povečalo za 12. Tako je bilo ob koncu leta 1984 v občini zaposlenih 3048 delavcev. Največ delavcev se je zaposlilo v industriji (114), v zdravstvu in na področju socialne varnosti ter v trgovini. Pomembno pa se je zmanjšalo število zaposlenih delavcev v gradbeništvu (26) in v gostinstvu (13).

V letu 1984 so OZD prijavile skupnosti za zaposlovanje 401 potrebo po delavcih, kar je 37 manj kot v letu 1983. Kritih je bilo 334 ali 83,3 % vseh potreb, kar je 6,7 % več kot v letu 1983. Tudi v letu 1984 se šlo za precejšnje neskladje med potrebami po delavcih in iskalci zaposlitve.

Večkrat slišimo med ljudmi kakšno pikro na račun nezaposlenosti in denarnih nadomestil. Zato naj navedemo podatke iz analize, ki kaže, da so govorice neupravičene. Med letom 1984 se je na skupnosti prijavilo 91 iskalcev zaposlitve, v leto je bilo vključenih 82, iz evidence je bilo izločenih 13 oseb. Na koncu leta 1984 je bilo na skupnosti prijavljenih 40 nezaposlenih oseb. V letu 1984 je pravico do denarnega nadomestila dobilo 11 oseb, 4 osebe pa pravico do denarne pomoči.

Na področju štipendiranja so bili doseženi precejšnji premiki. V šolskem letu 1984/85 je bilo podeljenih 55 kadrovskih štipendij, 66 štipendij iz združenih sredstev in 14 razlik h kadrovskim štipendijam. Razmerje med kadrovskimi in štipendijami iz združenih sredstev je 45,5 : 54,5 in je boljše kot v preteklem šolskem letu. Razmerje pa še vedno ni zadovoljivo in je bolj posledica družbenopolitične akcije kot pa dejanskih razmer.

Na seji so delegati podprli stališča, ki jih je pripravila delovna skupina. Menili pa so, da zamujamo ali celo pozabljamo na pripravo kadrovskih planov. Do tega imamo celo mačehovski odnos, čeprav gre za bistven del celotnega planiranja. Delegati so se zato dogovorili, da bodo odgovorne v delovnih organizacijah opozorili na to. V razpravi so se delegati dotaknili tudi štipendiranja. Menili so, da so sprejete usmeritve dobre, da pa je treba akcijo naravnati tako, da bo čimveč kadrovskih štipendij tudi podeljenih. Ugotovljeno je bilo tudi, da ni nikogar, ki bi spodbujal študij ob delu, čeprav je praksa pokazala, da je tak način izobraževanja zelo dober, saj bodoči strokovnjaki poznajo delovni proces in organizacijo dela.

Kot že tolikokrat (do kdaj še?) so delegati tudi na tej seji izpostavili vprašanje odpiranja novih delovnih mest. Znano je, da to lahko storimo samo s skupnimi močmi.

Zato so menili, da bi od besed končno že morali preiti k dejanjem. Za odpiranje novih delovnih mest naj bi združevale del akumulacije vse organizacije združenega dela v občini.

B. N.

Dejavnost Turističnega društva spet oživela

Kadrovske, prostorske in druge težave so botrovale, da o Turističnem društvu Logatcu nekaj časa nismo veliko slišali.

S prihajajočo turistično sezono, izvolitvijo novega predsednika in pomladitvijo kadrov pa je pričela dejavnost društva znova oživljati.

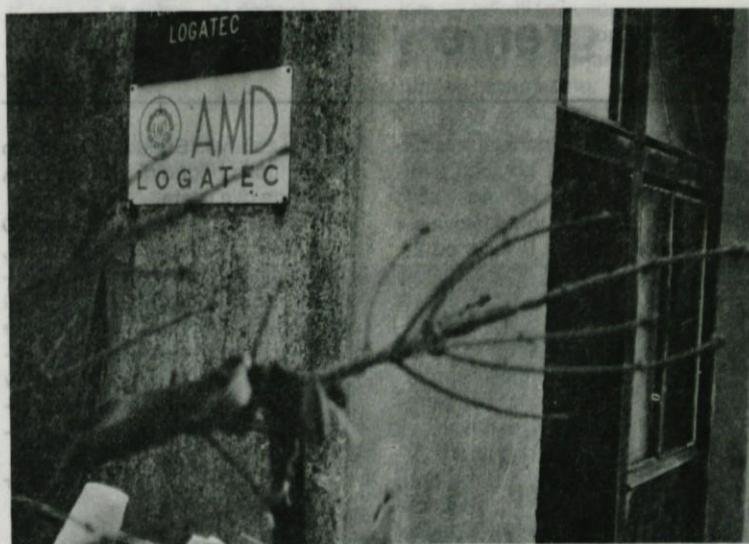
Tako smo člani pripravili gradivo za novo razglednico Logatca, ki bo (vsaj spamo tako!) zagledala luč sveta že to poletje. Ponovno bomo organizirali tradicionalni izlet, ki bo julija ali septembra. Obveščamo občane, da bomo, prav posebnega razpisa letos nismo objavili, v juliju ocenili najlepše ocene in urejene hiše, lastnike pa, kot je bilo v navadi, nagradili. Zato vas rabimo, da sodelujete, saj je zunanji videz naših domov in s tem izgled kraja trčalo nas samih – naša sramota ali naš ponos!

D. Č.

Odgovornost?

»Kako lep je moj domači kraj...« (prosto po pesniku)
Kje je Turistično društvo Logatec? Muhe, komarji in podgane imajo na to-
vornjaku »VESELICO«, inšpektorji pa nič... Vse za zdravo in čisto okolje

Pod zeleno tablo (zeleno je barva varstva okolja) Planinskega društva Logatec, je še amedejevska; ostanki novoletne jelke pa dokazujejo, da so smeti na tovarnjaku že zelo dolgo...

»Mali nočni sprehod« bi lahko zapisali za huligansko početje; ljudje dogodek komentirajo, odgovorni – pa nič...!

Foto in tekst: Janez Škrlj

Vse krajevne skupnosti niso enako zavzete

Na sejah skupnosti krajevnih skupnosti se običajno pogovarjamo o skupnih problemih krajevnih skupnosti in jih skušamo skupaj reševati s finančnimi sredstvi ali samo z nasveti in izmenjavo izkušenj.

Dosedanje delovanje skupnosti bi lahko označili včasih kot dobro, drugič za manj uspešno.

Skupnost sestavljajo predsedniki svetov krajevnih skupnosti in predsedniki skupščin KS, kjer imajo te oblikovane. Do sedaj je skupnost vodil predsednik, ki je imel enoletni mandat. Na zadnji seji sveta pa smo se dogovorili drugače. Skupnost krajevnih skupnosti bo vodil predsednik zbora krajevnih skupnosti, ki bo delegate obveščal o skupnih nalogah in problemih.

Na seji skupnosti, ki je bila 14. maja, smo razdelili tudi finančna sredstva, ki jih v ta namen združuje-

jo delavci v občini. Sredstva smo krajevnim skupnostim razdelili glede na predložene plane. Večje cilje krajevnih skupnosti financiramo tako, da sredstva združijo več krajevnih skupnosti za eno. Vsaka krajevna skupnost naj bi po tem načelu prišla na vrsto v nekaj naslednjih letih.

Del odmerjenih sredstev krajevne skupnosti dobijo tudi za funkcionarje KS. Brez teh sredstev ne bi mogle opravljati svojih nalog.

V vsaki krajevni skupnosti naše občine krajani tudi sami zbirajo sredstva, denar pa oplemenitijo še s prostovoljnim delom. Tudi pri tem vse krajevne skupnosti niso enako zavzete, lahko pa rečemo, da le v skupnem delu lahko vidimo tudi rezultate.

Slavko Šinkovec

Letos gremo v Brkine

Letošnje poletje odhaja mladinska delovna brigada Logaški bataljon na republiško delovno akcijo BRKINI 85. Brigada bo sodelovala v drugi izmeni te akcije, in sicer od 21. 7. do 10. 8. 1985.

Po dolgih letih sodelovanja na RMDA v prekmurski regiji, letos odhajamo na primorsko stran.

MDA Brkini ima naselje v Podgradu v občini Ilirska Bistrica. Brigadirji bodo domovali v novi osnovni šoli »Rudolf Ukovič«, kjer bodo tudi prostori za interesne dejavnosti (šport, kultura, informiranje...), poleg šole pa so tudi športna igrišča, trgovine itd.

Na republiški delovni akciji bomo skupaj z mladimi iz Hrastnika, Murske Sobote in Trebnjega. Brigadirji bodo urejali pašnike.

Očiščevanje površin, zakoličevanje čredink, vodna oskrba pašnika, ograditev pašnikov in ureditev čredink bodo glavna dela, ki jih bodo opravljali brigadirji.

O pomenu akcije ni potrebno veliko govoriti, saj vemo, da je uvedba ovčereje tesno povezana z nadaljnjim razvojem živinorejske proizvodnje, katere osnovni cilj je večja prireja mesa. Pri razvoju ovčereje je še posebej pomembno dejstvo, da v tej panogi živinoreje izkoriščamo manj kvalitetne travnate površine v hribovitem področju, ki so v glavnem neizkoriščene.

Za dokončanje del bo potrebno skupaj opraviti 17.280 N^h , kar predstavlja vrednost del v višini 6.048.000 din.

Interesne dejavnosti na akciji bodo zelo pestre: tečaji računalništva, cestno-prometnih predpisov, jadrnanja na deski, plesa in ribištva. Organizirani bodo tudi ogledi proizvodnih obratov, filmskih in gledaliških predstav. Veliko priložnosti bo

tudi za zabavo. Brigadirji se bodo srečali tudi z brigadirji akcije ISTRa in odšli na dva izleta.

Do sedaj se je prijavilo okrog 20 brigadirjev, pričakujemo pa tudi vas. Časa je malo, zato se čimprej odločite in se oglasite na OK ZSMS ali pa se prijavite predsedniku vaše OO. Če potrebujete kakršnekoli informacije, imate težave doma ali v službi, se obrnite na mladince Renata Vebra, Nenada Nuniča, Francija Pirca, Janjo Slabe.

Renato Veber

Rezervni starešine na pohodu

Občinska organizacija ZRVS je v nedeljo, 9. junija, z orientacijskim pohodom opravila še zadnjo nalogo iz programa usposabljanja. Na orientacijskem pohodu je sodelovalo približno 200 članov ZRVS in člani komitejev za SLO iz Hotedršice in Trat. Člani ZRVS so na pohodu opravili preizkus teoretičnega znanja in praktično preverili svoje znanje z reševanjem taktične naloge.

Približno 20 km dolga pot je rezervne starešine vodila iz Hotedršice mimo Žejne doline in naprej do Rovitarskih Žibrš.

S pohodom je občinska organizacija uspešno zaključila program usposabljanja za leto 1984/85.

B. N.

11. srečanje mladih SOZD »Slovenijales«

Kot vsako leto smo se mladi SOZD »Slovenijales« v počastitev dneva mladosti zbrali na tradicionalnem srečanju. Tokrat je to srečanje potekalo v prekrasni kočevski dolini, v Glažuti. Uradno se je srečanje začelo v petek, 24. 5. 1985, s programsko in volilno konferenco, na kateri je bila za novo predsednico KS ZSMS SOZD Slovenijales izvoljena predstavnica organizatorja, LIK Kočevje, Bernarda Južnič. Poleg poročila o delu KS ZSMS SOZD Slovenijales v preteklem letu, programa za nadaljnje delo in podelitve priznanj najbolj zaslužnim mladincem je bila tudi razglasitev rezultatov akcije »Najboljša OO ZSMS SOZD Slovenijales«. OO DSSS in ESO je osvojila drugo mesto. Med ostalimi 20 osnovnimi organizacijami sta na 11. in 12. mestu tudi OO Stavbno povišstvo in OO Drobno povišstvo. To pomeni, da delo mladine v DO KLI le ni tako slabo, kot nekateri mislijo.

V soboto, 25. 5. 1985, se je po govoru generalnega direktorja DO LIK Kočevje pričelo tekmovanje, ki naj bi ponazorilo delo delavcev v lesni industriji. Na tekmovanju smo nastopili z dvema ekipama.

Prva disciplina je bila žaganje hlo-da. Tu smo mladi KLI-ja pošteno pljunili v roke in prva zmaga je bila naša. Tudi v drugi disciplini nam je bila sreča naklonjena in druga osvojitve prvega mesta nam je viliha pogum in novih moči za tretjo igro, ki

pa nam je dala le malo dobre bratje Vrtanje lukenj v prizmo ni prineslo naše zmage, ampak težave s sldrom, ki so ga morali organizatorji zaradi naše moči hladiti v takral mokri in hladni zemlji. Kljub te smo pristali na 3. mestu.

Na vrsti je bilo kosilo in dve časa za oddih.

Po počitku smo se zagrizli v igro – štafeta s steklenico – in zšili 1. mesto za 5 sekund. Torej mo največji »flaškarji«, saj se steklenice niso najbolje obne med nogami.

Sledilo je še tekmovanje bolj žabnega značaja, v katerem je najboljša ekipa osvojila 4. mesto ostale pa so bile med zadnjimi, steklenico nismo še nikdar igrali gometa.

Po kratkem odmoru je v naš taboru zavladalo nepopisno veselje saj smo izvedeli, da smo v kon razvrstitvi pristali na 1. mestu ekipo ter na 2.–3. mestu z II. ekipi.

Tako smodobili novo veliko nogo za leto 1986 – organiziranje srečanja mladih SOZD Slovenijales. Upamo, da bomo s sodelovanjem celotne DO KLI naloge uspešno vedli.

Zadovoljni, da v Kočevje nismo zaman, smo se vrnili v Logatec. Zmago smo potrdili svoje aktivno uspešno delo. Upamo, da bodo kateri posamezniki spremenili svoje nje o mladih in njihovi vlogi.

Lokalna delovna akcija na Martinj hribu

Sredi maja je bila na Martinj hribu v Logatcu lokalna delovna akcija, ki pa ni najbolje uspela. Vzrok za to je premajhna udeležba brigadirjev in krajanov Martinj hriba. Je potrebno iskati vzroke?

Nil! Bolje bo, da akcijo ponovimo in se organizacije lotimo bolj zavzeto. Ko boste brali ta članek, bo lokalna akcija že za nami, o njej pa vas bomo obvestili v naslednji številki Logaških novic.

Ne smemo pa mimo tega, da je bila lokalna delovna akcija tudi priprava MDB Logaški bataljon za udeležbo na republiški delovni akciji Brkini. Akcija je uspela kot oblika pridobivanja novih brigadirjev. Tako smo navezali stike z gojenci VZ Logatec. Ker je med njimi precej zanimanja za udeležbo na akciji, se jih bo nekaj udeležilo tudi akcije z našo brigado. Zelo dobro so se izkazali tudi učenci OŠ »8 talcev«, ki se kljub mladosti niso ustrašili težkega dela. Objektivnih vzrokov za manjšo udeležbo je bilo kar dovolj, zato bomo naslednjo akcijo pripravili bolj temeljito.

Vseeno pa se zahvaljujemo vsem, ki so se akcije udeležili. Posebej se

zahvaljujemo še krajanoma Srđ Vidmarju in Štefanu Hrenu, ki nam fizično in moralno pomagajo. Upam, da boste v naslednji številki lahko brali o uspešno zaključeni lokalni delovni akciji.

Renato Veber

Republiška priznanja mladim

29. maja je republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije podelila priznanja mladim, ki s svojim delom dosegli uspehe različnih področij.

Med letošnjimi prejemniki naših republiških mladinskih priznanj sta tudi Tone Lukančič, predsednik občinske konference ZSMS Logatec, in Društvo mladih glasbenikov Logatec.

Priznanje ni samo nagrada za uspešno delo, ampak tudi spodbujanje za nadaljnje ustvarjalno delo mladimi.

Čestitamo!

Gouffre Berger – 1141 m, cilj odprave Jamarskega društva Logatec

Na sliki vidimo primerjavo: dve človeški postavi (krog) ter obliko in velikost glavnega rova

... Kakšen prizor! Kakšno plačilo! Končno uživam uspeh! Reka, prelepa reka. Reka, o kateri smo sanjali, reka, o kateri sanjajo vsi jamarji, teče pod najinimi nogami. Tam je, lepa, mogočna, poskakuje čez kamenje in se igra v kotlinah bazenov. Veličastno! Gledam na desno, na levo, navzgor, povsod praznina noč. Velikanska galerija ji je za strugo, sorazmerna je naši sreči, galerija, ki je vredna tega vodnega sistema. S toplo hvaležnostjo mislim sedaj na tate tam zgoraj, ki se sklanjajo čez rob prepado, tresoč se v mokrih oblekah, in strmijo v temo, ki naju je pogoltnila... Rad bi vas imel sedaj pri sebi, da bi z nama vred pogledali to lepoto, ki je nisva zaslužila gledati samo midva...

Jean Cadoux – soavtor, Operacija 1000, Globus, Ljubljana 1963.

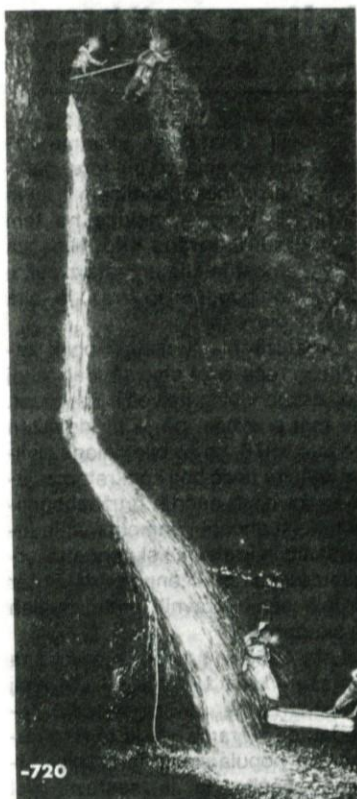
Tako opisuje srečni trenutek, odkritje podzemelske reke, Jean Cadoux, eden od članov zmagovite jamarske ekipe. Jama se nadaljuje z velikim rovom, dolgim kakih 400 m. Dimenzije so res impozantne (sl. 4). Sledi stopnja 15 m, nato krajši rov ter spet stopnja, prva 15 m, druga 10 m (sl. 5). Velikost glavnega rova se nenehno spreminja, zdaj je ogromnih razsežnosti, poln podornih skal in kapnikov, zdaj ozek, zalit z vodo. Globlje vodijo tri manjše stopnje, globoke vsaka po 5 m.

Brezno Berger je tudi bogato zasedano; pogosto so v rovu prave gore sige in kapnikov, ki otežujejo nadaljevanje

Zmagovita ekipa je leta 1953 dosegla globino 372 m. Leta 1954 je nato sledila obširna akcija, imenovana »Veliki naskok«, ko je ekipa ostala v jami celih 142 ur ter jo raziskovala. Ekipa je štela 26 članov in je dosegla globino 712 m (sl. 6).

Raziskave so nato potekale v izredno težavnih razmerah, saj je bilo potrebno premagovati tudi podzemeljsko reko, ki je ponekod skorajda onemogočila vsako nadaljevanje (sl. 7). Konec leta 1954 je ekipa dosegla koto 903 m pod površjem. Na-

V jami se raziskovalci pogosto srečujejo tudi s slapovi, ki pomenijo veliko oviro za nadaljevanje raziskovanja

daljnje raziskave pa so v tem letu opustili zaradi prevelike utrujenosti celotne ekipe.

(Se nadaljuje)

Uspešen 14. spust

26. maja je Jamarski klub Logatec organiziral in uspešno izpeljal 14. spust v Logaško jamo. Jama je v neposredni bližini stare ceste Logatec – Vrhnika.

Med 9.00 in 17.00 uro si je lepoto logaškega kraškega podzemlja ogledalo skoraj devetdeset ljudi, ki so zbrali pogum in se s pomočjo izkušenih jamarjev spustili 35 m globoko pod zemljo. Od tu naprej so skupine obiskovalcev po jami vodili jamarji.

Ob razlagi je bilo tudi marsikaj videti. Jama je namreč zelo bogata s kapniki. Bogastvo oblik in barv in skrivnostna temačnost jame obiskovalca navdaja z občutkom veličastnosti. Strah je bil poplacen z izjemno lepoto skritega sveta.

Naslednje leto bo Jamarski klub poleg spusta v Logaško jamo organiziral tudi spust v Gradišnico, saj bo leta 1986 minilo 100 let, kar so jamarji odkrili to jamo.

Pohvaliti velja dobro organizacijo in prisrčen odnos jamarjev, s katerim so marsikom, ki se je prvič spustil v jamo, pomagali, da se je znebil strahu. Čudovit, ročno izdelan spominček pa bo vse še dolgo spominjal na lepoto kraškega sveta.

B. N.

Pri raziskovanju brezna Berger je potreben tudi čoln. Na sliki jamarja premagujeta podzemeljsko reko – REKO BREZ ZVEZD

Branka Jelovčan

Pirna cesta 5
61360 Vrhnika

Cenjene stranke obveščam, da izdelujem vse vrste očal. Nudim kvalitetno izbiro domačih in uvoženih okvirjev in stekel znanih proizvajalcev. Hitra in kvalitetna izdelava.

Se priporočam!
ODPRTO:
vsak dan: od 9. – 12. ure in od 13. – 16. ure
sreda: od 9. – 12. ure in od 15.30 – 18. ure
sobota: ZAPRTO

20. junij – dan civilne zaščite

Jugoslavija na področju tako imenovane civilne obrambe nima daljše tradicije. V predvojni Jugoslaviji so sicer potekale nekatere priprave za zaščito in reševanje ob vojnih akcijah (zaklanjanje in zaščita pred kemičnim orožjem), vendar je državo druga svetovna vojna zatekla skoraj popolnoma nepripravljena za zaščito in reševanje.

Varstvu in zaščiti prebivalstva je bila posvečena velika pozornost že ob začetku vstaje. Kazala se je v skrbi za ranjence in bolnike, v organiziranju in delovanju sanitetne službe, organiziranih umikih civilnega prebivalstva iz ogroženih naselij pod zaščito partizanske vojske itd.

Temelji današnjega sistema zaščite in reševanja so bili torej položeni v narodnoosvobodilnem boju in revoluciji. Izredne zasluge na tem področju ima tovariš Tito. Njegova ustvarjalnost je bila prežeta z etiko, katere najpogostejši izraz je bila skrb za človeka.

Organiziranja formalnih oblik zaščite in reševanja smo se lotili takoj po osvoboditvi, največji napredek na tem področju pa je bil dosežen po letu 1976, ko so bile naloge civilne zaščite prvič bolj konkretno zajete v razvojnih načrtih družbenopolitičnih skupnostih, samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Leta 1955 je nastalo ime »civilna zaščita«. Leta 1978 je bil 20. junij določen za dan civilne zaščite. Zavedati se moramo, da je ta dan namenjen popularizaciji in krepitvi civilne zaščite, ki je sestavni del splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, organizirane v vseh bivalnih in delovnih okoljih.

Da bi lahko preprečili ali odpravili posledice naravnih ali drugih nesreč, moramo v svojih sredinah krepiti odnos do zaščite in reševanja ter preveriti, kako smo pripravljeni na določene ukrepe. Le tako bomo lahko tudi mirneje živeli in delali, odpravljali napake in zavestno ravnali po teh načelih.

Oš CZ

Logatčan ali Logačan?

Ugovarjam zoper pisanje nekaterih oblikovalcev javne besede, ki pišejo LOGATČAN brez T. Besedo pišejo kar fonetično, tako kot jo izgovarjamo v našem kraju v podomačeni govorici.

V Logaških novicah (in tudi v drugih tiskih!) sem že večkrat prebral malomarno, nevedno ali pa kar namerno zapisan samostalni LOGAČAN, kar povzroča stres pri ljudeh, ki vsaj malo poznajo slovensko pravopisje.

Čudno, da dovoljujejo površni lektorji rabo pesniške svobode in lapsus linguae obenem tistim pisarjem, ki nimajo posluha za lepo slovensko besedo.

Na javni ugovor pričakujem javni odgovor že zato, da bom vedel: ali sem Logatčan ali le »sfrizirani Logačan« – zaradi samovolje »nekaternikov«. Sicer pa so izrekli o pisanju besede Logatčan/Logačan dokončno razsodbo že JEZIKOVNO RAZSODIŠČE in znani slovenisti.

Janez Škrlj

V sedaj veljavnih normativih slovenskega knjižnega jezika je za prebivalce Logatca rabljeno ime LOGAČAN (Slovenski pravopis – 1962, str. 409; Krajevni leksikon Slovenije I. – 1968, str. 180). Tudi krajevna raba tega imena je LOGAČAN (LOGAČANKA).

Jezikovno razsodišče sicer sprejema opozorila, kritike in podaja mnenja in predloge v zvezi z rabo slovenščine v javnosti, vendar je bolj politični (deluje pri RK SZDL Slovenije) kot znanstveni organ, čeprav so njegova mnenja upoštevanja vredna. O rabi oblik (Logačan/Logatčan; Spličan/Spliččan; Banačan/Banatčan...) je res objavilo mnenje, kjer pa tudi navaja, kaj zahteva Slovenski pravopis. Nikakor Jezikovno razsodišče ne more prevzeti vloge Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki je Slovenski pravopis izdala in je tudi pristojna, da izdaja sklepe o morebitnih spremembah.

Do nadaljnjega – vsaj do novega pravopisa, ki ga obljublajo že za konec tega leta – bomo torej še LOGAČANI, potem pa kaj drugega, če bo ljudstvo drugače govorilo in če bo drugače predpisano.

Uredništvo

50 let skupnega življenja

V KS Rovte sta praznovala zlati jubilej, 50 let skupnega življenja, Marija in Franc Jereb.

To ni bil samo družinski praznik, ampak smo se veselili vsi krajan.

Oče Franc je bil rojen leta 1901, mati Marija pa leta 1904. Oče izhaja iz družine z 9 otroki, Marija pa je imela 11 bratov in sester. Tudi njima se je rodilo 6 otrok, ki sta jih z ljubeznijo vzgajala.

V času gradnje »Rupnikove linije« se je morala družina Jerebovih izseliti v Dole pri Litiji. Njihova hiša je bila predvidena za rušenje. S težkim srcem so se morali posloviti in z bolnim očetom in tremi otroki izseliti. V Dolah so bili dve leti, ko so Nemci

prebivalce tega kraja pričeli izseljati. Jerebovim so zaradi očete bolezni za nekaj časa prizanesli. hitro so se preko skrivnih poti umaknili in odnesli le tisto, kar imeli na sebi, ter se vrnili nazaj v mače Rovte.

Oče je vesele narave in je vedno veselo razpoložen kljub visoki starosti. Zdravje ga nekoliko zapušča. Mama je skromna in še vedno deluje, ki se razveseli obiska otrok, kadar ju obiščejo.

Za zlati jubilej smo jima v imenu KS izrazili spoštovanje in zaželeli da bi čez 10 let praznovali 60-letnico, – biserno poroko.

Slavko Šinkov

Obvestilo bralcem

Bralcem Logaških novic se opravičujemo za zamudo, ki nastaja pri izhajanju Logaških novic. V tiskarni, ki tiska glasilo, imajo večjo okvaro na enem od strojev, zato delo poteka počasneje.

Radi bi vas tudi obvestili, da bo naslednja številka Logaških novic izšla pred praznikom občine Logatec, v začetku septembra.

Uredništvo

Obvestilo

V okviru prireditve ob letošnjem občinskem prazniku pripravljamo razstavo fotografij Logatca, zato zbiramo stare panoramske posnetke. Z razstavo želimo prikazati razvoj Logatca in preoblikovanje krajine.

Stare fotografije lahko odstopite za razstavo, ki bo trajala nekaj dni, ali jih posodite za preslikavo.

Oglasite se nam po telefonu 741-273 ali fotografije pošljite uredništvu Logaških novic.

K sodelovanju vabimo tudi vse, ki se ukvarjajo z umetniško fotografijo.

30 let Gasilske zveze Logatec

19. maja so se delegati vseh gasilskih društev naše občine zbrali na jubilejnim, tridesetem občnem zboru občinske gasilske zveze. Občnemu zboru so prisostvovali tudi predstavniki skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki občinskih gasilskih zvez iz sosednjih občin. Zaradi zadržanosti predsednika Gasilske zveze Slovenije, sta se občnega zbora udeležila tovariš Lojze Ljubič in Božo Knez.

Tovariš Ivan Černe, eden izmed štirih še živečih ustanoviteljev zveze, je podal na občnem zboru izčrpano in zanimivo poročilo. Gasilska zveza Logatec je bila ustanovljena 31. 7. 1955. Z ustanovitvijo se je začel pospešen razvoj gasilstva v naši občini. Kljub temu bi bilo potrebno še veliko narediti za šolanje in vadbo mladih, pa tudi za boljšo in sodobnejšo opremo. Na občnem zboru so delegati z veseljem ugotovili, da so bili na občnih zbore gasilskih društev na vodilna mesta izvoljeni pretežno gasilski častniki.

Na področju izobraževanja je bil predvsem v zadnjih letih narejen precejšen korak naprej, saj imamo veliko število gasilskih častnikov, med njimi tudi 4 višje gasilske častnike, precej je nižjih gasilskih častnikov, več kot polovica ostalih članov pa ima izpit za naziv gasilec. V gasilskih društvih imamo usposobljene strojnike in sanitjece, med članstvom je več poklicnih šoferjev, tesarjev, zidarjev, instalaterjev, električarjev, gradbenih in lesnih tehnikov in inženirjev.

Pred enajstimi leti nam je uspelo izšolati 14 gasilskih sodnikov. Leta 1984 je naša sodnica Marinka Cempren-Turk v svoje in naše zadovoljstvo opravila izpit za zveznega gasilsko-sportnega sodnika.

Tehnični razvoj in pomembne naloge na tem področju v najkrajšem času zahtevajo razmislek o šolanju (štipendiranju) človeka, ki bi poklicno opravljal strokovne naloge na področju gasilstva.

Analiza uresničitve delovnega programa za leto 1984 je pokazala, da iz začrtnega programa ni bilo realizirano samo občinsko tekmovanje gasilskih desetini, in še to zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Gasilska tekmovanja so se v zadnjih letih že tako uveljavila, da smo v preteklem letu tekmovanje kar pogrešali. Logaška društva so sodelovala le na republiških srečanjih.

Iz kronike dogodkov preteklega leta naj naštejemo samo nekatere:

- aprila je po dveh tečajih opravilo izpit za naziv gasilec 57 članov,

- v začetku junija je bila v Žibrah ustanovljena nova gasilska ekipa,

- 24. junija so se ekipe vseh gasilskih društev udeležile X. kongresa Gasilske zveze Slovenije v Mariboru,

- oktobra je industrijsko gasilsko društvo KLI Logatec slovesno proslavilo 30-letnico delovanja. Za uspehe in dolgoletno delo je društvo prejelo najvišje občinsko priznanje »12. september«.

- 28. 10. je bil v Logatcu slavnostni spreved in tekmovanje vseh gasilskih društev. Na slovesnosti so bila podeljena tudi republiška odlikovanja devetim članom in enemu gasilskemu društvu. Podelili smo tudi sedem občinskih odlikovanj,

- Industrijsko gasilsko društvo Valkarton je ob občinskem prazniku pripravilo srečanje in tekmovanje gasilskih društev papirne industrije, na katerem je sodelovalo 20 ekip.

Naj povemo še nekaj o požarih v naši občini. V letu 1984 je bilo 21

požarov, od tega 11 malih, 6 srednje velikih, večji požari pa so bili v Rovtahu, na Medvedjem brdu, na Lavrovcu (vzrok strele) in v prirezovalnici KLI. Ta požar je bil zelo nevaren. Le zaradi velike prisebnosti delavcev in takojšnje intervencije gasilcev je bil požar hitro zaduščen.

V zvezi z novim programom dela se je na občnem zboru razvila široka in živahna razprava. V letošnjem programu je posebej poudarjena vzgoja žena - gasilk. Občinska gasilska zveza je na strokovnem posvetu 12. maja že sprejela operativni načrt pod geslom: »V vsako gasilsko društvo eno žensko desetino«.

V letnem programu dela sta opredeljena tudi občinsko tekmovanje gasilskih desetini, ki bo v mesecu požarne varnosti, ter slovesnost ob 30-letnici občinske gasilske zveze, ki bo oktobra.

Na koncu občnega zbora je predstavnik Gasilske zveze Slovenije, tovariš Ljubič, podelil najvišje priznanje Gasilske zveze Jugoslavije - zlato gasilsko zvezdo - tovarišu Viktorju Krmavrnarju, srebrno pa tovarišu Černetu. Uspešen občni zbor je tudi porok za uspešno delo v prihodnje.

Ivan Černe

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame

ANTONIJE GRAMPOVČNIK

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, bližnjim sosedom iz Logatca in Rovtarskih Žibrah, prijateljem in znanecem za pomoč, izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebno zahvalo izrekamo osebu Zdravstvenega doma Logatec za pomoč pri zdravljenju ter zdravstveni skupnosti za invalidski voziček. Hvala tudi gospodu župniku iz Rovt za opravljene pogrebne obred.

Žalujoci: sin Štefan, hčerke Pepca, Ivanka, Jelka in Olga z družinami

V zahvali ob smrti Alojzija Šebenika iz Laz je pomotoma izostala zahvala borcem KS Laze, za kar se opravičujem. Na ta način se zahvaljujem za poslovljeni govor in venec ter spremstvo.

Marija Šebenik

Srečanje pionirjev gasilcev logaške občine

V nedeljo, 26. maja, je bilo na Vrh nad Rovtami 5. srečanje pionirjev gasilcev logaške občine. Srečanje so pripravili člani Gasilskega društva Vrh s sodelavci. Udeležilo se ga je skoraj sto pionirjev gasilcev in njihovih mentorjev.

V prvem delu srečanja smo se seznanili z delovanjem gasilskega društva - gostitelja, z značilnostmi te krajevne skupnosti in njeno aktivnostjo.

Drugi del srečanja je potekal v merjenju moči v gasilskih disciplinah, streljanju z zračno puško in vlečenju vrvi. Pionirji niso tekmovali za prva mesta, vendar so se kljub temu potrudili in pokazali vse svoje znanje in moči. Potem smo se preselili v dvorano, kjer so nam pripravili pester kulturni program o mladosti, tovarišu Titu in gasilstvu. Sledil je ogled gasilskega doma ter opreme in družabno srečanje.

Veseli, polni novih doživetij in dobro razpoloženi smo zapuščali KS Vrh in tamkajšnje prizadevne gasilce.

M. Cempren-Turk

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očija, deda in pradede

ANDREJA ŠIRCE

se iskreno zahvaljujem vsem za vse, kar ste storili, da bi nam olajšali težke trenutke.

Žalujoča družina Širca

Popravek razpisa za podelitev priznanj »12. september«

V majski številki Logaških novic je objavljen razpis za podelitev priznanj »12. september«.

Popravljamo drugi odstavek razpisa, ki se pravilno glasi: **Razpis za podelitev priznanj traja od 25. maja 1985 do 1. julija 1985.**

SKUPŠČINA OBČINE LOGATEC
Komisija za odlikovanja

Predaja prve motorne brizgalke »Savica« na Medvedjem brdu 13. 10. 1955.
Na fotografiji od leve proti desni sedijo ustanovni člani občinske gasilske zveze: Ivan Černe, Jože Istenič, Milan Urbas, Jože Albreht in Ivan Dolinar - predstavnik gasilske zveze Slovenije

Spomini in zgodbe

OB KOŠNJI

»Prepelička lepo poje, tamkaj v travci zeleni.«

Osnova živinoreje je priprava potrebne krme za živino, ki jo pridobivamo s košnjo in sušenjem trave v suhem, toplem vremenu v največjem času pa kar s siliranjem polposušene trave. Košnja, to najzanimivejše kmečko opravilo, je v današnjem času povsem nekaj drugega, kot je bila v 19. stol. in prej, pa še vse do sredine 20. stoletja. Ko se vreme poleti ustali, slišimo po travnikih motorne kosilnice, kmetje hitijo, da izkoristijo lepo, suho vreme za sušenje in spravilo sena. Z obračalniki in pobiralkami spravijo suho krmo domov in jo s pihalniki na električni pogon zmečejo na podstrešje. Odpade mučno ročno metanje. Stroji nadomeščajo delovno silo.

Moj namen je, da bi skromno prikazal, kako se je odvijala košnja v prejšnjih časih, brez uporabe tehničnih pripomočkov.

KAJ STA MI POVEDALA OČE IN MATI

Še pred I. svetovno vojno so pri košnji uporabljali v glavnem tako orodje, kot je v rabi še danes in ga tudi še uporabljamo, če je potreba. Takrat je bila za najboljšo priznana kosa KRIŽALKA iz tovarne kos v Trzinu na Gorenjskem. Kosa je bila označena s tremi vsekanimi križi, zato tudi ime, ki ga omenja narodna pesem: »Moja kosca je križavna mi ne reže travce več ...« Prav radi pojemo pesem še danes.

Ko je z 22. leti prišel oče Janez iz Amerike, se je učil kositi, kose pa se ni pripravil klepati. Ker sta bila z materjo sama, je nekoč dobil za pomoč pri košnji nekega Posavca, ki je hodil kositi po logaških travnikih. Ko se je sonce povzpelo višje in je Posavca zažejalo, je na lepem izjavil: »Naj vrag vzame travo, oslo in koso, jaz grem v dolino Jozafat.« Tam je bila namreč vinska klet. Oče je takoj ugotovil, da ga je polomil, zato je ročno skočil po vino in kosca komaj

pregovoril, da je ostal. Bil je to zelo dober kosci in koso je lepo sklepal, le liter je moral »stat' zmerom za rito«.

Mati Micka se je spominjala nezgode, ki jo je kot 16-letno dekle doživela ob košnji. Ko je nesla v jerbasu na glavi kosilo koscem v seno-žet, se je na slabi stezi spotaknila, padla naprej, jerbasa s hrano pa se je poveznil nazaj. Prijokala je k očetu v seno-žet. Potem sta šla nazaj do prve gostilne na Brodu, kjer je kupil oče kruh in vino, da ne bi bili kosci lačni.

MOJA OPAZOVANJA

Ko sem bil star 8 let, je še živel moj ded Franc, ki je bil zelo dober in skrben gospodar. On je pravil: »Kó stopiš po travi in se pokadi, takrat cveti in je zrela za košnjo«. Opazoval sem ga, kako se je pripravljaj na košnjo v seno-žetih Gregonka in Kotice, ki sta bili prva za osem, druga pa za šest koscev.

Družina, iz katere je bila moja mati, je štela poleg nje še tri sinove in tri hčerke. Čeprav je bila družina močna, je ded povabil za košnjo v seno-žet še sosede, prijatelje in sorodnike, žlahto, tako da je bilo pripravljenih 7-8 koscev in 6-7 grabljic. Tisto leto sem bil prvič v tej seno-žeti. S seboj so me vzele tete, ko so koscem nesle južino v jerbasih na glavi. Opazoval sem, kako poteka delo, kaj so jedli in pili, z ušesi in usti pa poslušal može, fante in ženske, kaj so se pogovarjali.

Star 10 ali 11 let sem šel v seno-žet že zjutraj, ko so nesla dekleta koscem kosilo že ob 6. uri. Komaj sem čakal, da sem šel od doma in mi ni bilo treba čuvati mlajših bratcev. Z mano je šla tudi sosedova Julči, sošolka, s katero sva pomagala razmešati redovje, da se je trava lahko sušila, ko je minila rosa. Skupaj sva šla po vodo v Bebrov studenec pod Žibršami. Voda je bila zares bistra in hladna in so jo kosci zelo cenili. Pomagala sva tudi grabljicam in jih poslušala, kako so »jih razdirale« in opravljale. Običajno je pomagal pri košnji tudi moj oče Ja-

nez, ki je vedno rad zavriskal in zapel.

OB KOŠNJI NA DOMAČIH TRAVNIKI

Spominjam se, da smo ravno na kresni dan, 24. 6., sušili seno na travniku v Hrastnici. Takrat sem bil star 9 let in sem že pomagal obračati seno, ki ga je bilo na tleh za štiri voze. Oče je najel več ljudi. Vreme je bilo zelo nestanovitno. Ko smo opoldne obrnili vse štiri zagrabke in nato sedli k južini, ki jo je prinesla mati Micka, je udarila ploha tako nenadoma, da smo bili do kože mokri, seno pa je bilo popolnoma zbito v tla. Oče je pokleknil, preklinjal in jokal od jeze. Kakšno trpljenje je bilo pozneje, ko je sonce osušilo roso in smo ponovno obračali steptano seno ter ga tlačili v lojnice! Mokro seno se je namreč naslednji dan težje sušilo, ker so bila tla mokra.

KAKO SVA SE S KOSO POGOVARJALA

V Strmici smo imeli seno-žet, ki je bila delno poraščena z listnatim drevjem, vmes pa so bile travnate jase, ki smo jih kosili. V 12. letu nisem dal očetu miru, dokler mi ni kupil majhne, pripravne kose, ki mi jo je sklepal naš daljnji sorodnik, Deželov stric, kot smo ga imenovali. Tudi on je pomagal kositi, poleg strica Francelja in očeta Janeza. Z

mano si še ni bilo ne vem koliko pomagati. Po gladkem je še nekako šlo, ko pa sem prišel med skale, začelo ropotati, da me je stric poberal, če je trava kaj trda. Ker sem koso skahal, sem šel kar sam klepat. Ker pa še nisem bil vajen tega dela, sem jo zmehuril, da se je pozneje še pri brušenju slišalo ropotanje. Deželov stric me je vprašal, če se s koso pogovarjava. Stric Francelj me je učil, da moram koso voditi vedno za en las od skale in zagotovo ne bom nikoli zadel ob nobeno. Ko je Deželov stric našel eno zelo redkih trav, me je poklical in povedal: »Glej, Janezek, če bi kraval samo tako travo jedla, se ne bi nikoli pomišljala.«

Oče je bil tedaj star 40 let. Rad je zavriskal in zapel tisto narodno »Mrzle rose, tenke kose, rada trava se kosi ...« Ostali smo pritegnili. Oče je bil dober pevec že v mladosti, saj je sodeloval pri fantovski petju na vasi, pa tudi v društvenem pevskem zboru. Pripovedoval je, da je to pesem pel tudi v Ameriki, ko je v veliki vročini kuril 12 parnih kotlov v železarni.

Posušeno seno smo iz Strmice vozili z domačo kravjo vprego. Vozel strmi in slabi poti. Jaz sem vozil vprego, oče je držal in lovil voz, mati je pa zavirala in je nekako šlo. Sami enkrat smo zvrnili, ker se je utrgal zavora.

Ivan Čern

Maj v znamenju mladih

V maju je občinska konferenca ZSMS pripravila pester program kulturnih, športnih in zabavnih prireditvev.

18. maja je center za mladinske delovne akcije pripravil lokalno delovno akcijo na Martinj hribu, ki je imela tudi propagandni namen, saj je v teku evidentiranje brigadirjev za udeležbo na republiški delovni akciji. Precej mladih, članov mladinske pohodne enote Dolomitski odred, je sodelovalo na pohodu po poteh NOB.

23. maja je 160 pionirjev stopilo v mladinske vrste, zanje so v osnovni šoli »8 talcev« pripravili kulturno-zabavno prireditev. V petek, 24. maja, je bil na Naklu koncert, na katerem sta nastopili skupina Rimska cesta in nova logaška skupina Jazava, ki jo vodi Matjaž Albreht. Prvi javni nastop so poslušalci sprejeli z velikim navdušenjem. Posebej velja omeniti izvedbe njihovih lastnih

skladb. Skupina veliko obeta bomo zato o njej še veliko slišali.

Mladi so pripravili tudi razgovor o mladinskih subkulturah in o oboroževanju. V dneh okoli dneva mladosti so potekala številna športna tekmovanja.

Občinska konferenca je majski prireditve zaključila 30. maja s predelitvijo srebrnih mladinskih znakov. Te so za uspešno delo in dosežke prejeli: Mitja Levinger, Lado Krenč, Milena Tegelj, Roman Albreht, Nenad Nunič, Irena Lipovec, Zdravko Novak, osnovna organizacija ZSMS Vrh, Jamarski klub Logatec in Kulturno društvo Kraški pobratene občine Repentabor.

Na koncu še nekaj za premisliti. Maj je res mesec mladih, zato prav, da je v tem mesecu več prireditvev, več skrbi za mlade. Mladi se verjetno ne bi pritoževali, če bi tak mesec ponovil še kdaj v letu.

Grabljice na Furlanovem (soseska S – II) v Logatcu pred prvo svetovno vojno

vabimo vas

Filmski spored za julij in avgust

S poletno številko Novic bomo nekoliko spremenili način priporočanja filmov. Nekaj besed prav o vsakem filmu je pravzaprav tista osnovna informacija, ki pomaga pri odločitvi, kateri film je po mnenju bralca vreden ogleda.

2. ameriška komedija ZELIG, režija W. Allen, gl. vl. W. Allen, M. Farrow.

Komedija o sposobnosti človeka, ki se lahko prilagodi videzu vsakega človeka.

- 5.- 7. ameriški pustolovski ROPARJI ZLATEGA BREGA, r. B. Schultz, gl. vl. S. MacCorkindale, L. Vallance.

Zgodba novinarja, ki išče zaklad magične moči.

- 6.- 7. ameriški glasbeni FOOTLOOSE, r. H. Ross, gl. vl. K. Bacon, L. Singer.

Samostojnost današnje mladine v borbi za svoj prav skozi glasbo in ples.

9. zahodno nemška drama GOSPOD BOCKERER, r. F. Antel, gl. vl. K. Merkatz, I. Krottendorf.

Nasprotja med očetom in sinom-nacistom pred vojno, med njo in po njej.

Aluzija na današnji čas in na posebnosti v posebnem času zgodovine.

- 12.-14. ameriški znanstveno fantastični KRULL, r. P. Yates, gl. vl. K. Marshall, L. Anthony, F. Jones.

Pustolovska zgodba mladega kralja izmišljene dežele iz prihodnosti, ki se išče ugrabljeno nevesto. Spektakularne bitke in imenitna režija znanega režiserja.

- 13.-14. jugoslovska komedija NEKAJ NEVERJETNEGA, r. Ž. Nikolić, gl. vl. S. Geršak, D. Nikolić, P. Božović, B. Živojinović, D. Stojković.

Lepotica in majhno ribiško naselje. Komedija strasti in ljubezni. Lirična zveza med mladenko in tamkajšnjim glasbenikom.

16. ameriška kriminalka JAZ SEM POROTA, r. R. T. Hefron, gl. vl. A. Assante, B. Carrera, A. King.

Ena mnogih filmskih razlíc Mika Hammerja, ki ga poznamo z malih ekranov.

- 19.-21. ameriški pustolovski SUPERAGENTA, r. E. B. Clucher, gl. vl. Bud Spencer in Terence Hill.

Smešna pustolovska zgodba dveh znanih zabavljačev v stilu Jamesa Bonda.

- 20.-21. japonski erotični 1001 NOČ V TOKIU, r. S. Nishimura, gl. vl. I. Shima, A. Megi.

Zgodba odrasčajočega fanta v svetu tokijske noči. Od študenta do lastnika nočnega kluba.

23. japonska drama BALADA O NARAYAMI, r. S. Imamura, gl. vl. S. Sakamoto, K. Ogata.

Nenavadna zgodba o japonskem običaju, po katerem so nekoč stare in neboljane odpeljali v gore, kjer naj bi jih prepustili usodi.

- 26.-28. francoska komedija NORCI S STADIONA, r. C. Zidi, gl. vl. bratje Charlot.

Znana četverka se odloči sodelovati celo na olimpijskih igrah, seveda zaradi ljubezni do neke deklice.

- 27.-28. ameriška grozljivka PIRANHA II. del, r. J. Cameron, gl. vl. T. O. Neil, S. Marachuk.

Tokrat leteče ribe-morilke v Karibskem morju.

30. ameriška drama LJUBEZENSKI PARI, r. J. Smight, gl. vl. S. MacLaine, J. Coburn, S. Sarandon.

Duhovita komedija z znanimi igralci o zakonskih težavah v zrelih letih. Mladost kajpak privlači, tudi če je zabloda.

- 2.- 4. avstralski pustolovski LETA NEVARNEGA ŽIVLJENJA, r. P. Weir, gl. vl. M. Gibson, S. Weaver, L. Hunt.

Predlanski canneski nagajenec z zanimivo novinarsko zgodbo dopisnika v Indoneziji, kjer se odvijajo mračne politične igre velikih sil. Imenitni Mel Gibson, znani Nori Max, v novi vlogi.

- 3.- 4. ameriški ljubezenski PROFESORICA FRANCOŠČINE, r. G. Bowers, gl. vl. K. Kaye, M. Lattanzi.

Teenagerska zgodba o pripravniku na ameriško univerzo Yale. Instruktorica francoskega jezika pomaga fantu spoznavati še kaj drugega.

6. ameriška drama STREL V MESEC, r. A. Parker, gl. vl. D. Keaton, A. Finney.

Dva imenitna igralca v zgodbi o »skokih čez plot« po 15 letih zakona.

- 9.-11. hongkonški pustolovski KAČA V ORLOVI SENCI, r. Y. W. Ping, gl. vl. J. Chan.

Zgodba o zgodovinskem propadu neke borilne veščine na Kitajskem.

- 10.-11. ameriška grozljivka PODGANE, r. R. Clouse, gl. vl. S. Groom, S. Botsford.

Znana in neznana nevarnost glodalcev, s katero se že danes trdo bori človeštvo. Film mračnih napovedi.

13. ameriška komedija KAVBOJKE Z ROŽNATIMI OČMI, r. A. Bergman, gl. vl. R. O'Neal, M. Melato, J. Warden.

Odkritje mladega profesorja književnosti, ki mora postati vodja tovarne kavbojk. Nova vrsta kavbojk osvoji svet.

- 16.-18. italijanski znanstveno fantastični YOR, LOVEC BO-DOČNOSTI, r. A. Dawson, gl. vl. R. Brown, C. Clery.

Nova verzija Conana. Iz prihodnosti pride človek neznanske moči v prazgodovino.

- 17.-18. ameriški triler VIGILANTE, r. W. Lustig, gl. vl. R. Foster, F. Williamson.

Povest o samozaščiti prebivalcev New Yorka pred kriminalom.

20. francoski erotični OTOK STRASTI, r. J. Redgriss, gl. vl. C. Murphy, V. Floxe.

Zgodba o fotomodelih z eksotičnega Cejlona.

- 23.-25. ameriški glasbeni BREAKDANCE.

Eden najpopularnejših filmov letošnjega leta o novi plesni norosti.

- 24.-25. ameriška grozljivka ZAMOLKLI ODMEVI, r. G. Robot- ham, gl. vl. K. Door, J. Fabiani.

Grozljivka o potopljeni ladji na dnu jezera in o kapitanovi krivdi.

27. kanadska kriminalka DAN KRVAVEGA VALENTINA, r. G. Mihalka, gl. vl. P. Kelman, L. Hallier.

Kanibalizem v zasutem rudniku. Po dvajsetih letih se stvari čudežno po- navljajo.

- 30.- 1. ameriški pustolovski GOSPODAR ZVERI, r. D. Cosca- relli, gl. vl. M. Singer, T. Roberts, R. Torn.

Fantastična zgodba človeka, ki razume govorico živali. Potuje po svetu, spremljajo pa ga lepoticine in zveri.

- 31.- 1. ameriški glasbeni BRILJANTINA II., r. P. Birch, gl. vl. M. Caufield, M. Pfeiffer.

Zgodba o mladih, glasbi, plesu in motorjih.

KULTURNA KRONIKA

SREČANJE Z VRHUNSKO GLASBENO GOVORICO. – V sodelovanju s koncertno dvorano Vatroslav Lisinski in Nemškim kulturnim centrom v Zagrebu je v okviru evropskega leta glasbe izvedel simfonični orkester Slo-ven- ske filharmonije za APZ I.G. Kovačić iz Zagreba in Mladinskim zborom RTV Ljubljana vrhunsko umetnino Johanna Sebastiana Bacha »Pasijon po Mate-ju«. Veliki Bach je v Pasijonu združil vse glasbene dosežke ne le baroka, ampak dosežke dolgih glasbenih stoletij, hkrati pa odprl neslutene možnosti nadaljnega glasbenega razvoja. Pasijon, sicer evangelistova pripoved o Kristusovem trpljenju in smrti, izpoveduje najgloblje doživeto ljubezen in vero v začetek novega, ki vznikne prav iz žrtvovane ljubezni.

Veličino dela je Bach podčrtal še z izjemno zahtevno izvajalsko platjo. Delo, ki traja polne 4 ure, izvajata dva orkestra, dva mešana zbora, otroški zbor, 6 vokalnih in 16 instrumentalnih solistov ter dvojje orgel. Predstava Bachovega Pasijona velja za kulturni dogodek stoletja, saj je to monumen- talno delo moč koncertno pripraviti le s skrajnimi napor nad 200 nastopajo- čih.

Izvrstno predstavo Pasijona po Mateju je oddirigiral mednarodno prosla- vljeni zagrebški maestro Milan Horvat.

Obisk te veličastne glasbene drame v veliki dvorani Cankarjevega doma je 2. junija letos za Logačane organizirala Zveza kulturnih organizacij Loga- tec.

Maš

USPEŠNE ZAKLJUČEK PEVSKE SEZONE. – Zveza kulturnih organizacij ob- čine Logatec in osnovna šola 8 talcev sta 14. junija organizirali tradicional- no revijo pevskih zborov. Na reviji je sodelovalo enajst zborov, s 360 pevci. Razveseljav je tudi podatek, da v mladinskih in otroških pevskih zborih poje skoraj 220 pevcev, kar daje upanje, da se bo bogata pevska tradicija v Lo- gatcu nadaljevala. Letošnja pevska sezona je bila zelo uspešna. Pevce smo slišali prepevati na koncertih in ob drugih priložnostih. Zbori so pod vodstvom zborovodij marljivo delali. Revija je pokazala dosežke zborovskega petja, z njo so pevci zaključili uspešno pevsko sezono.

B. N.

Logaške novice – glasilo SZDL občine Logatec. Predsednik izdajatelj- skega sveta Franc Jerina. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Branka Novak, tehnični urednik Miro Leskovec, lektor Irena Li- povec. Številka žiro računa 50110-678-87486. Tisk Šolski center tiska in papirja, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije SR Slovenije št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.